

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKZETEK HIVATA-
LOS KOZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további Intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiszagzák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felfüggyelete mellett felelős szerkesztő és kladó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Szemle.

Egy helybeli közgazdasági lap nemrég az alábbi közleményt hozta:

„A „Zürcher Zeitung” egy nemrég napvilágot látott cikkében a moratorium-törvényt „förtelmes rablási szándéknak” nevezi. Megállapítjuk, hogy ezt és a hasonló tartalmú cikkeket az ország ellenségei helyezik el a külföldi sajtóban és kétségtelenül megállapítható, hogy egy tudatos sajtókampány irányul az ország érdekei ellen. Ennek ellensúlyozására az volna a leghelyesebb, ha a minisztertanács egy központi sajtószolgálatot szervezne, mely az ilyen és hasonló tendenciájú támadásokat teljes erővel kivédené.”

Alig hihető, hogy a dolog oly egyszerű volna amint azt lapársunk elképzel.

Elsősorban a „Z. Z.”-ot eltekintve bizonyos „valutáris” nehézségektől — alig ha lehet csak úgy vaktában ellenséges — vagy akár barátságos — propagandára felhasználni; lévén némi erkölcsi alapok is, melyek az európai lapokat vezeti.

De nincs is szükség „ellenségek” tudatos sajtóhadjárására, hiszen a moratoriumtörvény, úgy amint a Mon. Off. lakozólta, önmagáért beszél, vagy ha úgy tetszik „ellenséges propagandát” üz!

Ugyanezt teszi azonban a Z. Z. hírét közlő közgazdasági lapunk is. Csak lapozzon visszafelé saját számain!

És ha itthon minden lap nyelvi különbség nélkül egyhangulag a legélesebb jogosult kritikát gyakorolja a moratoriumtörvény felett, akkor hogyan képzeli lapársunk a védekezést külföldi „ellenséges” cikkekkal szemben?

És hogy képzeli a „propagandát” a francia, angol és olasz parlamentek ellen, melyek kritikái legfeljebb a szavakban különböznek a Z. Z.-étől, de nem a lényegben.

Felesleges példákat erre felhozni, hiszen nincsen nap, amelyen ilyesmiket a lapokban nem olvasnánk, sőt elsősorban éppen az indignálódó lapársunk hasábjain.

Vajjon Benes is „ellenséges” propagandát üz mikor a sinaia-i konferencián a sarkára áll a moratoriumtörvény ellen, amiről éppen lapársunk által értesülünk.

Hasonlóképp — ha úgy tetszik — ellenséges propagandát láthatunk a „kisajátított erdők kitermelési jogáról” szóló cikkben, amely

eljárását a Z. Z. bizonyára szintén az inkriminált jelzőkkel látná el.

A javasolt „kivédés”-nek van egy nagyon egyszerű módja, amely amellet hogy olcsó, biztos hatású és egyébként is hasznára válnék az országnak: ne tessék olyan törvényeket hozni, melyek a művelt nyugat fogalmait a jogról törvényről olyannyira sértik.

Tessék elhinni egy fél év alatt helyre áll a bizalom Románia iránt.

Nemrég különben, valamely jóakaratu sajtó propaganda (ugy látszik ilyen is van) egy angol közgazdasági lapban elhelyezett egy cikket, amely szerint Románia buzavetése 1921.-ről 1922.-re a békebeli terület 67%-ról 76%-ára emelkedett.

Sajnos a „jóakarati”-nak egy kis malheur-je történt.

A napokban látott ugyanis napvilágot a földműv. miniszt. hivatalos jelentése a buza-termésről, amely „csak 100.000 Hektár csökkenést” jelent. Tegyük fel, hogy igaza van a „hivatalos”-nak, akkor is a 9% gyarapodás átváltozott 4% apadásra ami még is csak pech.

Egyébként a „csak” 100.000 Hektár apadást a hivatalos a „ministerium által a buza-terület gyarapítása céljából” beígért 200 leues praemium hatásának tulajdonítja és büszkén mutat rá ez elért fényes eredményre.

Tehát a „gyarapítás” propaganda eredménye „csak 100.000 Hektár” apadás.

Meg kell adni, hogy szerények lettünk.

B. F.

Erdészet.

Erdő és árviz.

Irta: Márton Sándor.

A Délkárpatokban igen sok erdő vágatván ki az elmúlt évek alatt s most erős kilátás lévén arra, hogy hosszabb időn át erős záporok s felhőszakadások fognak bennünket meglátogatni; időszerűnek tartom az igen káros következményű árvizekre a közfigyelmet felhívni.

A felhőszakadászerű csapadék azáltal káros, hogy nagy területről a víz összefut s a lejtőn a víztömeg sulya, a lejtő mérvéhez képest nyert nagy ütő s sodró erejével, úgy terményeket, talajt, házakat, mint sziklákat s b. sor magával s ezek lefelé rohantukban egész vidékeket tesznek tönkre néhány óra alatt. Hogy e hatásról némi tájékoztatást adjak, felemlitem,

hogy 1912. évben szeptember hóban Kraszószörényben 48 óra alatt egyfolytában 268 mm. csapadék esett le 22.800 hektárra és ennek a 60 milliárd köbméternyi víztömegnek sulya (3 rész lerohant mennyiséget véve fel) összesen 600 milliárd métermázsza sulyból 480 milliárd s így átlag óránként 16 milliárd métermázsza suly ellenállhatlan erővel sodort el mindent s legalább is 2000 milliárdnyi sulyu talajt sziklát s b. vitt magával s ennek legalább $\frac{3}{4}$ részét termékeny területekre rakta le 10 cm.-től kezdve 300 cm., sőt helyenként vastagabb rétegekben is. A kár mai pénzben ki sem fejezhető.

Az ily károsodások meggátálása érdekében a végzett tanulmányok, mások s magam tapasztalatai alapján, alábbiakban tömören ismertetem az erdőknek vízfelfogó, visszatartó hatását s végül röviden előadom az árviz mérseklésre megtehető intézkedéseket.

A kopasz területekre gyorsan, legalább is zápor módjára esett csapadék, ugyszólva teljes mértékben lefolyik. Kerek számokban kifejezve a felemlített esetet, $268 : 48 = 5$ m. m. esik egy órára, mint lefolyó víztömeg. Ha már most felvesszük, hogy a 2—5 éves fiatal erdőknek levél-lapjai összege azaz egész lombozata legalább is oly terjedelmű, mint az általa elfoglalt terület és a leveleken 1 m. m. vastag vízréteg még megáll s nem cseppen le, akkor a fenti példánál már nem 480 milliárd, hanem 382 milliárd ment volna le. Az idősebb erdőben, melyben hízagok nincsenek, a lombzat terület legalább 3 szor akkora, mint a fa által elfoglalt terület s így fenti esetben csupán 200 lett volna 480 helyett, azaz csak 42%. És ez a vízmennyiség, lecsepegése s lepergése közben beleütődik a fatörzsbe, az ágakba s itt tapadó erejénél fogva egyrésze lassan gyöngyöződvén le, majd a földön a gyökérzet s erdőalji növények és az ezelőtt lehullott lombzattól képződött szivacsos, szőnyegszerű erdei lomberdő, lassan fog lefolyni. És ha nem vesszük fel erre többet mint 2 órát: a 42%-ból csak 21% lesz az óránkénti mennyiség. És az így leszívárgott és csak lefolydogált víz, eleven erő nélkül ér le a patakba.

Az egészen jókarban tartott erdő tehát átlag csak $\frac{1}{5}$ résznyi, lefutó erejét majdnem teljesen elvesztett csapadékot ereszt le, míg a csapadék $\frac{4}{5}$ részét visszatartja s hosszabb időre terjedően bocsátja le. Ennek határa is van, t. i. 3 mm. nél többet nem igen tarthat vissza, de a lefutó erőt mindig mérsékli.

Az erdő ily módon az árvizek keletkezésének fő gátlója; és mivel ma Erdélyben igen sok erdő tarolva van: alapos aggodalom fog el afelől, hogy az árvizek f. évben augusztus hótól fogva még nagyobb mérvben fognak előfordulni.

Az most már ki van zárva, hogy újra be-telepítéssel mérsékeljük a most várható árvizeket. Ellenben a hidak, sodrásnak kitett gátak

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-szt.-
máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán-
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási s b. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

és folyómeder falak stb. megvizsgálásával s esetleges erősítésével sok kárt megelőzhetünk. A többi intézkedés már a jövőre, mert az erdő újra betelepítése, legelők gyepesítése, vízmosások megkötése, anyagot, t. i. csemetét, magot, munkát és időt is igényel. Mérsékelt ideiglenes intézkedések: a meredekebb oldalakon teraszgátak vízmosásokban keresztgátak építése, folyómederekben lökő s térítő sarkantyúk stb. készítése, melyek nem alapjukban szüntetik meg ugyan az árvizet, de árvíz esetére igen jó szolgálatot tesznek.

Az újra erdősítésnek sürgetése, helyenként kiterjedése, másutt segélyezése a kopár területeknek betelepítése *állami feladat* s fogantatásai a birtokos dolga s csak egyes esetekben az államé.

Ehez erély s pénz szükséges; de nem szabad elmulasztani, mert mentül tovább folyik a mai mértékelen fávágatás újra telepítés nélkül (mert ez utóbbi drága s ezért kevesen végzik szívesen) annál több a kár és nagyobb pénzalázat lesz a jövőben szükséges.

Mindezeket megszívlelésre ajánlom.

Erdélyi állatorvosok kongresszusa Kolozsváron.

Az erdélyi állatorvosok szövetsége, amely a romániai állatorvosi egyesületek közül a legtöbb tagot számlálja, a héten tartotta meg kongresszusát, amelyre Erdély minden részéből közel másfélszáz állatorvos érkezett Kolozsvárra. Az előkészítő bizottság tagjai Christea, Halmos, László és Csugrian állatorvosok, Tofan Pavel állategészségügyi főfelügyelővel élükön, hetek óta dolgoztak a kongresszus előkészítésén. A kongresszust Tofan egészségügyi főfelügyelő nyitotta meg délelőtt kilenc órakor. Az első előadó Moldovan Viktor állategészségügyi felügyelő, aki az erdélyi állattenyésztés feljavítása érdekében reámutatott az állattenyésztő szindikátusok felállításának szükségességére, a kiscgazdáknak egyesületekbe való tömörülésére, hogy egységesen és szakszerűen irányíthassák a tenyésztés kiválasztást és oly állatfajták behozatalát, amelyek legjobban megfelelnek az egyes vidékek talaj- és klimatikus viszonyainak.

A kongresszus legkiemelkedőbb pontja Christea Tiberiu kerületi igazgató javaslata volt. A javaslat felszólítja a kongresszus tagjait, hogy foglaljanak egyöntetűen állást amellett, hogy az állatexport szabályozását és irányítását ve-

gyék ki a kereskedelmi miniszter illetékessége alól és utalják a földművelésügyi miniszter hatáskörébe. A kongresszus egyúttal memorandummal fordul a kereskedelmi miniszterhez az állatexportdíjak leszállítása érdekében, amely intézkedés gyökerében támadja meg az erdélyi állattenyésztést.

Christea ezután bejelentette a kongresszusnak, hogy Erdélyben a marhalevél kezelését teljesen a régi mintára rendezik be. A marhalevelek újra regisztrálva lesznek és így a jövőben nem lehet majd üzérkedni a marhalevelekkel, amikor egy marhakereskedő 30—40 levelet is kiválthatott anélkül, hogy állatja lett volna.

Kérdés-Felelet.

Kérdés: A férges gyümölcs miért érik korábban?

Dr. K. L.-né.

Felelet: Hogy a férges gyümölcs miért érik korábban, erre csak azzal felelhetünk, hogy a pondró, mely a gyümölcsben él és annak húsból táplálkozik, megzavarja a gyümölcs rendes kifejlődését és rendes érését. Ingerhatást fejt ki, amelynek következménye, hogy a gyümölcs, ha igen fiatal állapotában lesz a pondró által megtámadva idő előtt, még fejletlen korában lehull, ha pedig később, már fejlettebb korában fűródik bele a pondró, akkor a gyümölcs idő előtt lehull, részben be is érik, korábban mint az ép gyümölcs. Megengedem, hogy a pondró rágódása talán megváltoztatja a gyümölcs húsnak és levének kémiai vagy fizikai összetételét, miáltal siettet a gyümölcs érését, de erre nézve nincsen határozott adat, ezért csakis a pondró rágódása okozta ingerhatásban kell a gyümölcs korábbi érésének okát keresnem. Olyformán áll a dolog a pondró rágódásának a hatásával, mint ahogyan a gubacsdarázs álcája ingerhatást fejt ki a makk kopáncsára, minek folytán azon a gubacs képződik. Az összes gubacsok, amelyek a legkülönbözőbb növényeken keletkezni szoktak, egy-egy rovar ingerhatásának s szüleményei. A rovar álca állandóan szívódik vagy rágódik azon a növényrészen, ahol anyja a petéjét elhelyezte és ezen táplálkozásával — esetleg külön váladék kiválasztása által — ingert fejt

ki, melynek eredménye a gubacs képződése. A gubacs csak addig nő, ameddig a benne élő álca szívódik, amint az megszűnik, abba marad a gubacs növekedése. Hasonló jelenség a természetben a fák boszorkányseprőjének a képződése, amely a fa belsejében élősködő gomba ingerhatásának a szüleménye. A szilva bábásodása, az őszi barackfa leveleinek a fodorosodása szintén belső élősködő gomba ingerhatására vezetendő vissza. A bábásodó szilva belsejében egy élősd gomba tenyészik, amely az éretlen szilvát felpuffasztja, bábászilva képződésének indítja és azt okozza, hogy az eltorzult szilva idő előtt lehull. A pondrós gyümölcsben a pondró táplálkozásának ingerhatása a gyümölcs idő előtti lehullását illetve az előbbre haladt gyümölcs gyorsabb érését vonja maga után.

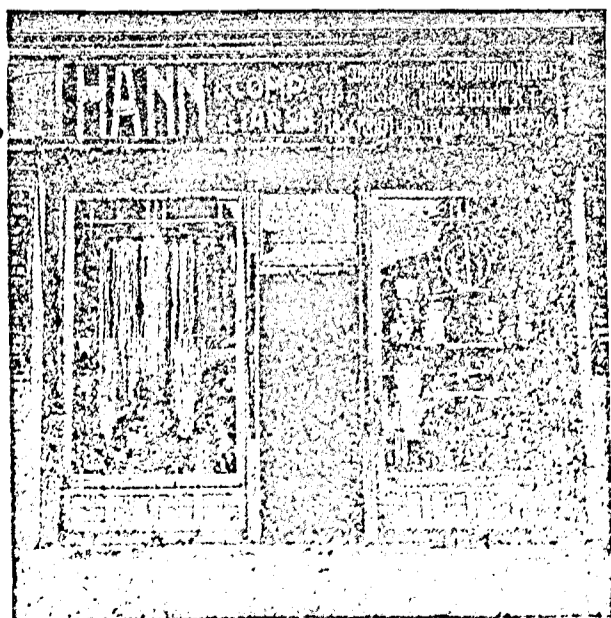
P. B.

Kérdés: Tisztelettel kérem a szerkesztőséget, miként a lapban közölt „Tüdővészgyógyító tea“-részek közül a mezei zsurló, mely nálunk kapható, a porcsfű (*Polygonum aviculase*) és a sárga kenderkefű (*Galeopsis ochrolenca*) hol szerezhető be, mily arányban kell keverni és mennyi használandó belőle egy teához?

B. L.

Felelet: A mezei zsurló (*Equisetum arvense*) és a porcsfű (*Polygonum aviculase*) nálunk nagyon közönséges gyom és legegyszerűbben úgy szerezhető be, ha az ember maga szedi vagy szedeti künn a határban. A mezei zsurló nedves réteken gyakori, a porcsfű pedig az utakon terem mindenfelé. Ez a két gyom azonban szárított állapotban a patikában is kapható. Az újabb idő óta kelendők ezek a patikában és drogériákban és az élelmes gyógyszerész minden évben szerez be belőlük egy pár kilónyi készletet. Jó pénzért tehát a patikában kaphatók ezek. A sárga kenderkefű (*Galeopsis ochrolenca*) azonban nálunk nem terem, az csak nyugati Europa homokos vidékein tenyészik, azért tehát a patikák utján külföldről hozatandó.

A tüdővész gyógyítása körül az ezen növényekből készült teának a kovásvartartalma a gyógyító anyag, mert a beteg tüdőnek bizonyos mennyiségű oldható kovásvat kell juttatni

Raffia-háncs
rézgalic, kénpor, rézkénpor, Manillazsineg,
Szőlőpermetezők
favédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,
Köszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb.
legelőszóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSASÁG GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Ozák Ferenc-u. 1. II.)

Telefonszám: 2-36.

Sürgönyezim: Hanncomp.

hogy gyógyuljon. Ezí pedig e három növény mindegyikében megtaláljuk. Bár a nép eredetileg e három növényt együtt alkalmazta a titkos gyógyító teában, azért azt hiszem a nálunk nehezen beszerezhető kenderkefűvel el is hagyhatjuk és csak a két másik növényt vesszük a tea készítéséhez. E három növény a teakeverékben olyanformán viszonylott egymáshoz: a kenderkefűből 50 súlyrészt, a zsurlóból 75 s. részt, a porcsfűből pedig 150 súlyrészt vettek.

Naponta három csészével kell ezen teából inni. Egy-egy csésze tea megfőzéséhez 5—5 gr.-nyi szárított növényt kell venni, azt egy-egy csésze teának leforrázni, a forrázatot azután felényire be kell főzni. Azon kell lenni, hogy naponta legalább 40 mgr. oldható kovasavat vegyen be a beteg. Legtöbb kovasavat juttathatunk a betegnek a zsurlóból készült teával, azért elsősorban azt kell használni.

P. B.

Törvények, rendeletek.

A tartalékos tisztok behívása. A vezérkarnak a hadkiegészítő parancsnokságokhoz intézett rendelete szerint október hónapban kiképzés céljából bevonulni tartoznak mindazon tartalékos századosok, főhadnagyok és hadnagyok, akik az osztrák-magyar vagy az orosz hadseregekben nyerték el tisztirangjukat és akik eddig a román hadseregben legkevesebb husznapi szolgálatot nem teljesítettek. A kiképzés időtartama október 1—30. A gyalogos tisztek kiképzése a krajovai, ploesti és romani tisztiiskolákban fog megtörténni, a többi fegyvernemekhez tartozó tisztok az illető központi parancsnoksághoz (lovasság Sibiu, tüzérség Rasnov és műszaki tisztok Bukarest) tartoznak bevonulni. A bevonulás alól mentesek mindazok, akik 42 évüket betöltötték, a külföldi tanulmányúton tartózkodók, a CFR szolgálatában álló és az állami kiküldetésben külföldön tartózkodó tartalékos tisztok.

A terményeladások bélyeg- és illeték-kötelesek. A pénzügyi vezérigazgatóság közölte a pénzügyigazgatóságokkal, a pénzügyminiszterium által a Monitorul Oficial 1923 jun. 1-i számában közölt rendelkezésnek kiegészítésként, hogy bélyegilleték alá esnek a mezőgazdasági termények eladására kötött szerződések. Ezek után 1 százalékos bélyegilleték fizetendő.

A magyar és német címkék. A csatolt területeken eddig használt címkék és védjegyeknek román nyelvűekkel való pótlására megállapított határidőt október 7-ig meghosszabbították.

Vegyes közlemények.

Petrini államtitkár megbízása. A Mon. Oficial 161-ik száma közzéteszi Constantinescu földmivelésügyi miniszter f. évi 14.841 sz. rendeletét, amelyben *Petrini* Emil államtitkárt, az agrárreform kolozsvári szolgálatának vezetőjét az eme szolgálattal járó összes kataszteri ügyek intézésére felhatalmazza, azok kivételével, amelyek törvényben vagy szabályzatokban a miniszter részére vannak fenntartva vagy pedig a közigazgatási bizottságok jogkörébe tartoznak.

A búzával bevetett területek után járó prémiumok kifizetése. Bukarestből jelentik, hogy a pénzügyminiszterium számára 10,000,000 leies rendkívüli hitelt nyitottak, amely összegből a múlt év őszén búzával bevetett terület után járó prémiumok kifizetését fogják eszközölni. Tudvalevőleg erre a célra a 3614-es számú decretum 30,000,000 lei előirányzását vette tervbe, mely összeget most a kormány kétharmaddal redukálni volt kénytelen, mivel a búzával bevetett területek nagysága jóval kisebb volt amint azt a beérkezett jelentések alapján kalkulálták.

Az ideai új cukor ára. F. év szeptember 1-től kezdve az importcukor kedvezményes vámkezelése megszűnik. Az importcukor vámkedvezményei tudvalevőleg az átmeneti cukorkriszis orvoslását célozták. Most midőn krisztről többé nem lehet szó, a kormány ezeket a kedvezményeket a belföldi cukortermelés érdekében beszüntette és szeptember elsejétől kezdve *új cukorrezsimet fog életbeléptetni*, amelynek részleteit a kereskedelmi miniszteriumban Cezar Popescu dolgozta ki. Szerinte a kérdés megoldásánál a vezető elv az kell legyen, hogy a fogyasztók lehetőleg tavalyi áron jussanak a cukorhoz, ami csak akkor lehetséges, ha termelésünket a maximumra fokozzuk. Ez meg is történt és a miniszteriumi statisztikai adatokból kitűnik, hogy a belföldi produkció az idén minden tekintetben kielégítő. A cukorgyárak pozitív ígéretet tettek arra nézve, hogy az esetben, ha a *cukorkereskedelem szabad lesz, a cukor árát 25 leire szállítják le kg-onként*, amihez viszont azt a kívánságot fűzték, hogy a kormány szüntesse be az import kedvezményeket, amelyeket a krisz kitérése idején a külföldi cukorgyáraknak nyújtott. Ez meg is történt és az importcukor kedvezményei szept. 1-től kezdve megszűnnek. A jövőben tehát nem tervezi a kormány a cukor megmaximálását, mert a kg-kénti 25 leies alapár a szabadkereskedelem révén ki fog alakulni. A hadsereg és hivatalnokok számára szükséges cukormennyiségnek beszerzésére nézve a kormány a cukorgyárakkal megegyezést fog kötni több száz vagon cukor leszállítására. Szeretnők remélni, hogy a kormány fenntvázolt, intenciói mellett a gazdák is meg fogják találni számításukat és megfelelő árat fognak kapni a répiért, ami egyedüli feltétele a jövő évi termelés fokozásának és amit az alacsony termés kilátások is indokolnak.

Országos kertészeti kongresszus. Bukaresti tudósítók jelentik: A Romániai Kertészeti Egyesület augusztus 26—28 napjain országos kongresszust rendez Bukaresiben. A kongresszuson egy összefüggő kertészeti kiállítás tervét is tárgyalni fogják.

Megkezdődött a magyar cukorkampanyó. A magyarországi cukorkampanyóba tizenhárom cukorgyár lépett be. A répatermés átvétele milliárdokat fog igényelni. Hír szerint a termelők három aranykoronát követelnek a cukorrépa métermázsájáért.

A külföldiek birtokvételi joga Jugoszláviában. Zágrábból jelentik: Az igazságügyi miniszterium egy most kiadott rendelete értelmében külföldiek a határtól és a tengerparttól számított ötven kilométeres zónán belül földbirtokot csak a hadügyi és a belügyminiszter engedélyével vásárolhatnak. Átirásokat külföldiek nevére csak a miniszteri engedélyek fölmutatása mellett fognak végezni.

Ég az ecsedi láp. Augusztus másodikán Börvely község határában gondatlanság miatt kigyuladt a tarló és a múlt hetekben dühöngő szél az izzó zsarátnokot messzire széthordta, elannyira, hogy az ecsedi láp zombékja is tüzet fogott. Márcsalkáról egy egész zászlóalj katonaságot rendeltek ki a tűz oltására, az emberi erő azonban képtelennek bizonyult az elemmentesítésére. A közeli lakosság a lakossága árkokat vont a tűz elé, hogy ezúton kísérelje meg a vész lokalizálását, de aug. 8-ig a szél miatt minden kísérlet meddőnek bizo-

nyult. A tűz oltására a környékbeli összes katonaságot mozgósították.

Az unitárius egyház kolozsvári birtokát mentesítették a kisajátítás alól. Az unitárius egyház Kolozsváron levő ugynevezett kövespadi birtoka felebbezés révén a törvénysek elé került. A területet az agrárbizottság teljesen kisajátította. Ezzel szemben az egyház azt az álláspontját hangsúlyozta, hogy a birtok minősítését léves alapon állapították meg, mert a bizottság nem vette figyelembe a törvénynek azt az intézkedését, mely a város utolsó házából egy kilométeres körzeten belül lévő területeket adottságoknak minősíti. A törvénysek helyet adott az egyház álláspontjának és helyszíni szemlét rendelt el. A helyszíni szemlét tegnap tartották meg, amelynek döntése kedvező volt az egyházra nézve. A bizottság a birtokterületet belsőségeknek vette és a kisajátítás alól feloldotta.

A Marosvásárhelyi és Vidéke Vadász és védőegyesület most tartotta 40-ik évi rendes közgyűlését. Az elnöki teendőket dr. Földessy György alelnök látta el. A tárgysorozat 1-ső pontjaként a titkár évi jelentése tárgyalatott, melyben a titkár Egyesület 40 éves mulijára vetett rövid visszatekintést. Majd az elmúlt év folyamán tett elnöki és választmányi intézkedéseket, valamint kormányhatósági intézkedéseket ismertette, különösen a vadás és vadvédelem szempontjából. Rámutatott azon utakra és módokra, melyet követni kell az egyesületnek, hogy négy évtizedes mulijához, tradícióihoz hiven fenállását továbbra is biztosíthassa. A közgyűlés dr. Hajdu István felszólalása után a titkár jelentését lelkesedéssel vette tudomásul s egyben a tisztikarnak és választmányának nehéz körülmények között végzett odaadó munkásságáért elismerését fejezte ki. A zárszámadás letárgyalása után az évközben megüresedett elnöki és alelnöki tisztségek, valamint választmányi helyek töltettek be. Elnökké dr. Földessy György orvost, alelnökké pedig Szgyártó Gábor fetsőkereskedelmi iskolai igazgatót és S. Stoicianu pénzügyi igazgatót választotta meg.

Új szeszadótörvény. A pénzügyminiszteriumban az új szeszadótörvény tervezetét készítik. Az új törvény a Románia egyes részeiben érvényben levő különböző rendszereket egységesíti, az alapot ehhez nagy részben az erdélyi szeszadótörvény szolgáltatja. A javaslat a kontingens és exkontingens rendszeren épül fel. A kontingensen felül termelt szesz adója husz százalékkal nagyobb lesz a kontingens szeszadójánál. A javaslat meghagyja az ipari és mezőgazdasági szeszgyárak rendszerét. A mezőgazdasági gyárakban termelt öt százalékos adómérséklést élvez. Az ipari célokra használt szesz teljesen adómentes. A kivételre szánt szesz szintén adómentes, illetőleg az exportált adózott szesz adóját visszatérítik. A javaslat a szeszszindikátus felállításáról is intézkedik, amennyiben elrendeli, hogy a törvény életbeléptetésétől számított három hónap alatt Románia összes gyárai és finomítói szindikátusba tömörüljenek.

Lopják az ökröket. Az utóbbi hetekben Szatmár környékéről nagyon sok jelentés érkezett arról, hogy lopják az ökröket. Nem régen Batarcs hatarából Fazekas József gazdálkodó két ökrét lopták el. Egy színváltóról érkezett jelentés szerint a színváltórjai csordából is eltűnt két ökör. A héten Cibán Pavel ujfalu lakos tett jelentést, hogy két ökrét ellopták. Ugyancsak két feljelentést adtak be Gros községből a csendőrséghez. Ott Porcar László és Pusztay János egy-egy ökrét lopták el. A csendőrség megindította a nyomozást.

Konferencia Románia többtermelése érdekében. Bukarestből jelentik: A földmivelésügyi miniszterium e hó végére tanácskozásra hívta össze az összes vezérigazgatókat, hogy megbeszéljék azokat az intézkedéseket, amelyekkel a többtermelést elősegíthetik.

Hogy van az, hogy az egyik gazdánál a marha mindig egészséges és erős, míg a másikonál gyöngye és munkaképtelen? Mert még nem minden gazda ad marhájának Kwizda-féle marhatápport. Kwizda-féle marhatápport elsőrendű hatással van az állat étvágytalansága ellen, rossz emésztésnél, a tej minőségének emelésére és a tej mennyiségének fokozására teheneknél. Kapható a gyógyszertárakban és drogueriákban Vételnél ügyeljünk a Kwizda névre, mert e nélkül értéktelen hamisítvány. 3479.

PIAC.

Országos vásárok.

Augusztus 20-án: Kőszvényes, Magyar-gerőmonostor, Szereka. — 21-én: Honcő, Kis-kapus, Moldova-ó, Mócs, Nagykapus. — 22-én: Hátszeg, Kunszentmárton, Korond. — 23-án: Gyergyóbékás, Sárkány, Nagyopolovec, Morgonda. — 24-én: Felvinc, Nagykapus, Paszmos, Szászsebes. — 25-én: Beszterce, Bikszád, Korond, Nagyborosnyó. — 26-án: Kápolnokmonostor.

Székelyudvarhelyi hetipiác. Buza 74—78, törökbuza 70—75, zab 64—68, arpa 66—68 leiben kelt el vékánként.

Aradi hetipiác. A hetipiác forgalma felütően nagy volt. Száz kiló nullás liszt 800—900, főző 700—800, kenyér 600—700 leiert kelt el. Terményi piaci árak a következők: buza 450—500, kukorica 450—550, arpa 380—440, rozs 480—495, zab 380—420, korpá 270—300 lei métermásánként. Ételmiszerárak: tojás darabja 1.20—1.40, vaj kilója 60—80, tej literje 4—4.50 lei. A baromfi piacon egy pár csirke 50—80, liba darabonként 270—370 leiert volt kapható. Élőállatok árai: sertés 36—38, borjú 16—19, marha 16—18 lei kilónként élősúlyban. A gyümölcs piác legfrissebb újdonsága az őszi barack, melynek egyelőre igen magas az ára: kilónként 38 lei, míg a szőlő, mely megjelenésekor 50 lei is volt, ma 16 lei. Egyéb gyümölcsárak: görögdinnye 3—6, sárgadinnye 8—10, alma 3—14, körte 3—14, szilva 1—3 lei kilónként.

Uj maximális árak Nagyváradon. Nagyvárad város tanácsa a következő új maximális árakat állapította meg: 1 liter tej 4 lei, barna kenyér és liszt kilója 5 lei, I. oszt. liszt 9.50, 0.ás liszt 10.50. Sziv vagy máj 8 lei, marhahús 25 deka csonttal 20 lei, szopóborjú 22 lei, I. oszt. sertésborsó 30 lei, II. oszt. 28 lei, zsír 65 lei kg-ként. Tejeskávé habbal 4.50—4—3.50. Tisztviselőknél 4—3.50. Egy pohár tej 3—2.50, tisztviselőknél 2.50—2 lei.

Bukaresti kenyérárak. Bukarest város tanácsa a következőleg szabályozta a kenyérárakat: barna kenyér 5, rozskenyér 6.50, fehér kenyér 8 lei kilónként. Az új árak augusztus 11-én léptek éle be.

HIRDETÉSEK.

Érkeserői Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. év augusztus hó 26-án délután 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi szeptember 2-ikán fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Igazgatósági tag választása. 2. Netaláni indítványok. Kelt Érkeserői, 1923. július 30. Az igazgatóság.

Csikrákosi Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi szeptember hó 2-án délután 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik paragrafusának értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok

csekélyszáma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi szeptember 9-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 12-ik paragrafusának módosítása.* 2. Netaláni indítványok. Kelt, Csikrákos, 1923. augusztus hó 10. Az igazgatóság.

* Régi szöveg: A tagok által befizetendő egy üzlet rész 25 leiben állapították meg stb.

Uj szöveg: A tagok által befizetendő egy üzlet rész 75 leiben állapították meg stb.

Gyulakutai Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi szeptember hó 2-án délután 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi szeptember 9-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 12. §-ának módosítása.* 2. Netaláni indítványok. Kelt Gyulakuta, 1923. augusztus 10. Az igazgatóság.

* Régi szöveg: A tagok által befizetendő egy üzlet rész 5 leiben állapították meg stb.

Uj szöveg: A tagok által befizetendő egy üzlet rész 25 leiben állapították meg stb.

Hegyközszentimrei fogy. és ért. szövetkezet 1923. évi szeptember hó 9-én d. u. 3 órakor a hitelszövetkezetnél évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi szeptember hó 16-án fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzletredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 300, üzletrészeinek száma pedig 1590 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt helyiségben kifüggesztetett és min-

denki által megtekinthető. Kelt Hegyközszentimre, 1923. augusztus hó 10-én.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lei. Állást keresők részére 20 szolg 10 lei.

Háromszáz holdas malomvállalattal kapcsolatos, berendezett gazdasághoz 500.000 lei tőkehozzájárással társat keresek, marha és sertés hizlalda berendezése céljából. Cím a kiadóban. 3548.

Intenzív gazdálkodást folytatott és hosszabb gyakorlatú reudelkező önálló intéző azonnal belépésre kerestetik. Bizonyítvány másolatokkal ellátott ajánlatok Hódos Dezsőhöz Nagyszalonta címzendők. 3552.

Földreform miatt eladó fejő (magyar racka) juhász: 230 drb. anya, 70 bárány, 30 kós, 40 ürü. — Tovább termesztésre magas tejhozama miatt alkalmas. Domanesti Domahida Jud. Satmar. Posta vasút állomás: Mofinul mlc. — Kismajtény, hova kocsi küldetik idejében kapott értesítésre. Sziberth Gusztáv bérlő. 3555.

Szülőkezelésben jártas gazdasági ispánt és vámőrölt malomhoz molnárt keresek. Dr. Kovács Dezső Nagyenyed. 3548.

Mielőtt Benzin-Motort vásárolna, kérjen ajánlatot a

„Simmering“ motorra.

A kisipar és mezőgazdaság legkedveltebb motorja 2, 3, 5—6, 7, 8 HP nagyságban készül. Továbbá motoros-fűrészeket és motoros-dinamokat (villamos kis-központ) raktárról szállít, árajánlattal szívesen szolgál.

Bartha Árpád

Sepsiszentgyörgy a Simmering Gép és Waggongyár R. T. képv.

MIÉRT nélkülözhetetlen a kisipar és mezőgazdaság összes üzemeiben a mi

4 HP. benzinmotorunk

MA típusu, a Deutzi motorgyár

LANGEN & WOLF

gyártmánya?

A következő tulajdonságok teszik azt nélkülözhetelenné:

Hajt: gyalugépet, fűrőgépet, építkezési gépeket, dynamot, húsvágó gépeket, köszőrülő gépeket, köszőrülő követ, fűrészeket, körszivattyút, cseplőgépet, szecskavágót, malmot stb.

Különös előnye: egyszerű, kicsi, olcsó és amellett feltétlenül megbízható hajtóerő, megbízható gyújtás, igen csekély benzinhasználás, semmi kezelés, hosszú élettartam, a legnagyobb mozgékonyosság, könnyű súlya miatt akár kerekeken, akár hordálványon kézzel is szállítható. Egyszerű felállítás, az egyes részek kicserélése könnyű, hatásos hűtéssel!

Ezen motor valóban minden és kincs a tulajdonosra nézve.

Ilyen ideális motortípus és olcsó gép még máig nem létezett!

Mi ezen motort rendkívül előnyös áron ajánljuk, mivel mi ezen motortípust több száz példányban mindenütt be akarjuk vezetni, hogy a kisipar és a mezőgazdaság racionálisan dolgozhasson és nagyobb bevételhez juthasson.

Ezen motorunk versenynélküli a világon!

Ismertetések és árajánlatok kívánatra azonnal és ingyen!

Erdélyi Szász Gazdasági Egylet Géposztálya

Nagyszében, Só-utca 22. sz. Segesvár, Bajor-utca 47. sz. Medgyes, Laktanyatér 15. sz.